

3-MU

กิตติพงษ์ วิเวกานนท์

ในสถานการณ์ปัจจุบันสภาวะเศรษฐกิจของประเทศกำลังน่าเป็นห่วงและต้องการความช่วยเหลือ จากทุกๆ คนด้วยการประหยัด อดออม และรัดเข็มขัดไม่ให้เกิดความฟุ่มเฟือยในการใช้จ่ายทั้งของ ตนเองและ ของหน่วยงานในการผลิตสินค้าและบริการต่างๆ แนวทางของ "3-MU" จึงเป็นทางออก ที่จะนำมาใช้ในการ ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นด้วยการมองหาความสูญเสียและแก้ไขจากจุดเล็กๆ ที่ตนเองรับผิดชอบ อันจะนำมาซึ่ง การเพิ่มผลผลิต และสร้างพลังการแข่งขันให้แก่หน่วยงานในที่สุด ซึ่งเราสามารถอธิบาย ได้ดังนี้

MURI (Over-burden) การทำเกินพอดี

ในกรณีของคนจะหมายถึง การกระทำสิ่งใดอย่างเกินกำลัง เกินความสามารถที่คนๆ นั้นจะ ทำได้ เช่น การทำงานล่วงเวลาติดต่อกันนานๆ การทำงานใช้สายตาเป็นเวลานานๆ จะนำมาซึ่งความ เหนื่อยล้า และอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

ในกรณีของเครื่องจักรจะหมายถึง การใช้เครื่องจักรเกินกำลัง ทำให้เครื่องเสียหรือเสื่อม สภาพก่อน เวลาอันควร และอาจส่งผลให้เกิดการผลิตที่ไม่ได้คุณภาพ ดังนั้นเราควรทำความเข้าใจ ในธรรมชาติของ ทรัพยากรที่จะใช้ ดูแลอย่างดีเพื่อให้สามารถใช้งานให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด

MUDA (Wastes) สามารถแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. MUDA of Correction เกิดจากการทำงานผิดวิธี ใช้วัสดุไม่เหมาะสม พนักงานไม่ได้ตรวจสอบงาน ก่อนปฏิบัติงาน มีความสิ้นเปลืองจากของเสียเกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ทำให้ต้อง เสียเงิน เสียเวลา ในการแก้ไขงาน ความเชื่อถือของลูกค้าลดลง

แนวทางการแก้ไขปรับปรุงแนวทางหนึ่งก็คือ การสร้างระบบและจิตสำนึกแก่ทุกคน ในการควบคุมคุณภาพสินค้า จัดหาและพัฒนาอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อช่วยป้องกันการผิดพลาด จากการทำงาน (Poka-Yoke) แล้วจัดทำเป็นมาตรฐานอย่างชัดเจน เพื่อให้ทุกคนเข้าใจตรง กัน เขียนคำอธิบายขึ้น ตอนการทำงานให้ชัดเจน

2. MUDA of Over-production คือความสิ้นเปลืองอันเกิดจากการพยายามใช้เครื่องจักรและพนักงานผลิต งานออกมาให้มากที่สุด โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของหน่วยงานถัดไป ทำให้เกิดงานระหว่างกระบวนการผลิต (Work-in-process) มาก เสียพื้นที่ในการจัดเก็บ ใช้ เวลาในการผลิตนาน ดอกเบี้ยที่เกิดจากต้นทุนวัสดุ แรงงาน และค่าเสียหายที่ใช้ไปแล้วในการ ผลิตจมอยู่ในช่วงเวลาที่รอ คอย และของเสียจากกระบวนการก่อนหน้าไม่ได้รับการแก้ไข ทันที

การผลิตที่สมควรจะต้องผลิตแต่ชิ้นงานเฉพาะที่ต้องการในปริมาณที่ต้องการเท่านั้น และกำจัด การชะงักหรือจุดคอขวดในการผลิต (Bottle neck) ของสายการผลิต สร้างความ สมดุลในการทำงาน ของแต่ละหน่วยงาน

3. MUDA of Processing เกิดจากการทำงานซ้ำซ้อน จัดลำดับงานไม่ถูกต้อง เป็นผลให้มีค่าใช้จ่าย เพิ่มสำหรับงานที่ไม่ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มเหล่านั้น สำหรับแนวทางการปรับปรุง สามารถทำได้โดยการวิเคราะห์ แยกแยะหาความจำเป็นของแต่ละขั้นตอนในกระบวนการ ผลิตเพื่อการตัดสินใจที่จะลดขั้นตอน งานนั้นๆ รวมเข้าด้วยกัน จัดลำดับงานใหม่ หรือปรับ ปรุงให้กระบวนการเดิมทำงาน ได้ง่ายขึ้น

4. MUDA of Conveyance เกิดจากการขนส่งหรือเคลื่อนย้ายวัสดุ และงานระหว่างกระบวนการผลิต หรืองานที่ไม่เกิดมูลค่าเพิ่มโดยไม่จำเป็น ทำให้เพิ่มต้นทุนในการขนส่งและเวลาในการผลิต สามารถปรับปรุงได้โดยการจัดวางเครื่องจักรและผังการผลิตอย่างเหมาะสม สามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ลดการขนส่งที่ซ้ำซ้อน

5. MUDA of Inventory เกิดจากการเก็บผลิตภัณฑ์หรือวัตถุดิบจำนวนมากเพื่อประกันว่าจะสามารถผลิตได้ตลอดเวลา แม้ว่าจะเกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิด ทำให้เสียพื้นที่ในการจัดเก็บ และต้นทุนในการจัดการวัสดุสูงโดยไม่จำเป็น อีกทั้งอาจเกิดการเสื่อมคุณภาพ ถ้าขาดการจัดเก็บที่ถูกต้อง

เราควรควบคุมปริมาณวัสดุให้เหมาะสมกับความต้องการใช้อย่างแท้จริง การจัดเก็บ ก็ควรทำให้ชัดเจนง่ายต่อการใช้งาน รวมถึงการพยายามจัดเก็บให้มีลักษณะ First-in-First-out (FIFO) " เข้า ก่อน จำหน่ายก่อน " เพื่อไม่ให้เกิดวัสดุตกค้างอยู่ในคลังสินค้าเป็นเวลานาน

6. MUDA of Motion คือความสิ้นเปลืองอันเกิดจากการเคลื่อนไหวที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดความเมื่อยล้า ความล่าช้าในการทำงาน และอาจเกิดอุบัติเหตุได้ การปรับปรุงสามารถใช้หลัก Motion Economy (การเคลื่อนไหวอย่างประหยัด) เพื่อกำจัดการเคลื่อนไหวที่ไม่จำเป็น ออกไป

7. MUDA of Waiting คือความสิ้นเปลืองอันเกิดจากการรอคอยงานหรือรอวัสดุ เครื่องจักรรอการผลิต หรือรอซ่อม ทำให้เกิดความสูญเปล่าของเวลา เราสามารถลดเวลาการรอลงได้โดย การจัดสายการผลิตให้มีความสมดุลสอดคล้องต่อเนื่องกัน และจัดวางเครื่องจักรให้อยู่ใกล้ กันมากขึ้น

MURA (Unevenness) ความไม่แน่นอน ไม่คงเส้นคงวา

เกิดจากความไม่แน่นอนในการผลิตหรือการทำงาน เช่น การวางแผนกำหนดการผลิตในแต่ละวัน ไม่แน่นอน มากบ้างน้อยบ้าง ทำให้ยากต่อการจัดสรรทรัพยากรในการผลิต ส่งผลให้ปริมาณงานของแต่ละคนไม่เท่ากัน ความเร็วในการทำงานไม่เท่ากัน เมื่อวัตถุดิบขนาดไม่แน่นอนไม่ได้มาตรฐาน ทำให้เกิดความยากลำบากในการผลิตและการควบคุมคุณภาพของสินค้า

การ์ตูน วิสวะกระหน่ำรูปหล่อแต่อาภัพักเดินคอดกเข้ามาหา ชายเอ๊ะ เพื่อนร่วมงานเจ้าคารม ผู้เป็นเจ้าของทฤษฎีสัมพันธภาพรักอันลือชื่อ

" เฮ้ย ! ชายเอ๊ะคือมีวิธีการจีบสาวเด็ดๆ มาแนะนำกันบ้างไหม หมู่นี้อ้วจิบใครเป็นแห้วทุกที "

" อ้อมีนะมี แต่ต้องเริ่มจากการสำรวจหาข้อบกพร่องของนายเองด้วยหลักการของ 3-MU เสียก่อน "

ชายเอ๊ะตอบอย่างใจเย็น

" 3-MU มันเรื่องการเพิ่มผลผลิตไม่ใช่หรือ ลือเอามาเกี่ยวกับคำถามนี้ได้ยังไง " หมู่มการ์ตูน ถาม ด้วยความสงสัยเป็นกำลัง

" ทำไมจะไม่เกี่ยว MU แรก มูตะ นายต้องเริ่มทำความเข้าใจกับธรรมชาติของผู้หญิง ถ้านายให้ความสนใจหรือดีใจมากเกินไป นอกจากนายจะเหนื่อยและล้าไปเองแล้ว เธอก็จะเริ่มกลัว ทีนี้ นาย พยายามจะทำคะแนนเพิ่มยังไงก็ไม่มีประโยชน์ "

MU ที่สอง มูริ เพื่อเป็นการรักษากำลังใจทรัพย์ของนายเอง เวลาจะซื้อของขวัญหรือของกำนัล ให้ต้องตรวจสอบให้แน่ใจจะก่อนว่าเธอชอบอะไร ไม่อย่างนั้นจะเสียของและเกิดความสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ทางที่ดีถนอมสายป่านนายไว้ก่อนดีกว่า

MU สุดท้าย มูระ จะจีบสาวนะเพื่อนสิ่งสำคัญที่สุดคือต้องสม่ำเสมอคงเส้นคงวา เมื่อก่อน เป็นอย่างไรเดี๋ยวนี้ก็ต้องเป็นอย่างนั้น เข้าต้องถึงเย็นต้องรีบมาหา อย่าลืมนะว่ารักแท้ชนะแพ้ความใกล้ จิตนะไว้ว "

การดูงานเป็นประกายอย่างคนบรรลุธรรม แต่ยังสงสัยในใจตะหงิดๆ จึงถามกลับอีกชื่อว่า " แล้วถ้า อ้าว
ปฏิบัติตามนี้จนกำจัดไอ้สามมูนี้ไปได้ อ้าวจะได้อะไรตอบแทนล่ะ "

“ก็ การเพิ่มผลผลิต ยังไงล่ะเพื่อน”

Reference

เอกสารประกอบ: กิจกรรมข้อเสนอแนะเพื่อการเพิ่มผลผลิต (Kaizen Suggestion for Productivity), อ.มนัสวี ชาติสิทธิ์, สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ